

բարեբաղն ալ տըն, այն է՝ փա-
ճառականութիւն, երկրագոր-
ծութիւն և երկրաշինութիւն
հաշիւն. ահա երկրի մը բարե-
կեցութեան նպատակը արդիւն-
ները որք գրեթէ մեր մէջ յամ-
քած են, յօգնութիւն կը կոչուի և
բարեբաղն մասին արագ և ան-
յայտագ ճգումն: Գաւառիս բա-
րեբաղն կարելի եղածին
չափ խնայողական լինելու համար
կառավարութիւն պատրաստած
է և պիտի մատուցանէ ծրագիր-
ները:

Առ ի չափաւոր կարգադրու-
թիւն երեք գլխաւոր տրոյն ևս
ծրագիրներ նաև պատրաստեալ
իրենց կարևորածոյ վրայ ունենա-
լիք իրաւանց համար, գաւառա-
կան պանդայի հաստատութեան
համար, և ինչի վայրերուն իրենց
կարևորածոնք զարգացնելու
համար ևս ևս:

(1884)5 Դիւնստիւն տարւոյ
ծրագրեալ Պաշտօնէի հանգերն օրն
որ 25-ը ի նկատարութիւն պիտի
ստանան, զուգար պիտի ունենա-
ր նաև 25-ը առաջ առնել 1884/2 Դի-
ւնստիւն տարւոյ Պաշտօնէի ի բաց
առեալ 1879/80 և 1880/81 ամսոյ
Պաշտօնէի որք արդէն անցեալ
տարի 25-ը ներկայացուցան:

Առաջին կարևորութիւն ունե-
ցող վերաբերեալ ծրագիրներն
զատ, նկատարութեան ներքեւ
պիտի առնէք նաև, ճանապարհ-
հանգ վերանորոգութիւն, կա-
ռուածատարքի (քառասուն) բա-
րեբաղն և և վերահաստատու-
թիւն ևս ևս:

Այս է ընդհանրապէս, Տեւրք
ներկայացուցիչը, որոնք որ 25-ը
առնել և կը պարզուի ներկայ հա-
ւաքման մէջ, իսկ և արդարեւ
բաւական կարեւոր և աշխատա-
ւոր Սալայի ևս լինելով 25-ը ա-
պացուցեալ փորձանքութեան և
բարեբաղնութեան միասնաբար
միշտ 25-ը ծանօթ հարեւանախո-
թեան, կը լուստով հետեւեալ ծրա-
քի երկրին շահաւէտ լինելու 25-ը
եւանդամբ եղականապէս ոգե-
ւորեալ պիտի հասնէր կեդրոնա-
ցեալ և արդարեւ ի գործ ար-
կանել 25-ը բոլոր զօրութիւններ
խնամքներ, հոգներ և դարձնել
25-ը ուղարկութիւն մասնաւորա-
բար այդ խնդրոց վերայ՝ որք
անհրաժեշտ պէտք ունին լուս-
ման ի չափ յօգուտ երկրին:
Ինչպէս նաև պիտի աշխատե-
րարդեանաւորով մարդկայանութեան
վարձութեան ժամանակամիջոցն որ
բոլոր տրամադրութեան օրինի 25-ը
սահմանաւոր է:

Ահա այսպէս լուստով, 25-ը
արդիւնաւոր գործածութիւն
մարդկայ կը հրատարակեմ այ-
սօր ներկայ օրէնսդրական խոր-
հորդոյ բացումն:

Վերաբերեալ կուսութիւն տնօրէն
սոյն ատենադատութիւն երեք
պաշտօնական (Տաճիկ, Պոլի, Յոյն)
ընտրուց հետզհետեւ կարգաւ լու-
ստով, երեսպիտան և բազմու-
թիւն կրկին սաստիկ ծախսա-
րութիւններով կեցցէ ներքեւ բարձ-
րացուցին իստ որոյ վսեմ կու-
սակաւոր Պաշտօն մարմիններով հան-
դերձ մեկնեցաւ:

Ն. Վսեմախալութեան մեկնե-
լէն անմիջապէս վերջ Տեօթեօթ
Սթանբուլի ատապարկութեամբ
և ընդհ. երեսպիտանաց հաւա-
նութեամբ մինչ յնոր ընտրու-
թիւն Միայն Դիւնստի, առ փա-
մանակեայ նախագահ ընտրու-
ցաւ իրը ծերագոյն, տեղւոր
Պոլի պապականաց Գերապա-
ժառ Նիքոնիսիւք Րախիսի որ
Պոլի լեզուա հետեւեալ հակիրճ
ատենաբանութիւն ըրաւ:

«Գարգիլի Տ. ներկայացուցիչը
«Երեւան գումարման միջոցիս,
ինչ, իր ներկայացուցիչ ըստ օ-
րին, կընէք զայս մեծ պատիւ
ևս լինելով 25-ը ժամանակակեայ
նախագահ մինչ ցկապութիւն մը-
նայուն գիւնստի Ս. մասին խո-
րն չորհրդակարգ կը յայտնեմ,
Տեւրք, կը ժամանեմ որ աւելորդ
է յարել թէ այս տարի ևս կա-

տարին 25-ը լինելով լուստով լուստով
ներքեւ որք նպատակաւոր լինին
հասարակային օգտին, ժողովորդ-
դեան, զոր Պոլի կը ներկայաց-
նէք: 25-ը հայրենասիրութիւն,
25-ը գործելի աշխատասիրութիւն
և 25-ը անցեալ տարւոյ գործերն
անկերեւ կը վկայեն 25-ը խոհեմ
կառավարութեան ճշմարիտ յայ-
տըմ ևս այժմ պէտք չեմ դրար
լինել 25-ը որ ունենաք միշտ 25-ը
առնել այդ ամեն ինչ, որ կընայ
երաշխաւորել Արեւ. Բուստի ճը-
պատակաց բարեօրութիւնն:

«Տեւրք, ի յուսով եմ որ պի-
տի ներքեւ ինչ յայս պահուս ա-
ղայել 25-ը որ 25-ը ամեն գործերն
լինին արգարացի, և նաև հետե-
ւին հաստատուն լուստով հետ
կանոններ, ինչպէս որ կը փափա-
քեմ, որ կատարէք 25-ը մէն մի
նիստն ամենայն յաշիւտով լուստով
«Արդեմ, ուրեմն, առ Ս. մա-
տուած որ մեզ պարզեմ յայտնու-
թիւն և կարկառեմ մեր վրայ իւր
աստուածային նախախնամական
ձեռքն»:

Այս կերպով տեղի ունեցաւ և-
րեւալ ժողովոյ բացման հանդէսն,
որն որ աւարտեցաւ ի փամփ յետ
ճաշով:

—Ոչ նուազ յաւ կը պատճառե-
մեզ երբ կը նկատուի թէ՛ այս
տարի ևս երեսպի ժողովոյ մէջ
չայ անդամ չկայ. ապա պարզա-
պէս նախատեսք մ'է պիտի կու-
րենամբ, Տեւրք խոսեցաւ, որ
կը լինի քաղաքի Հայոց երեք
տարի հետեւ: Միւսը եւս ամեն
աղք ունի իւր անդամն, ինչու
մեր աղքն չունենայ. միթէ ամ-
բող Ս. Բուստի մէջ գտնուած
Հայութիւն ներկայացնելու հա-
մար երեք տարին անգամ մ'ալ
մեզ ներկայացուցիչ ունենալ բա-
ժին չիցար Ս. Բուստի այս պարս-
պայի մէջ չգործածանալ մեր ձեռ-
քը չէ. ապա հաստատութեան
տնտեսական ուր կ'էն կը գտնուի
զրուած, այդ ալ չենք գիտեր:

Ս. Բուստի հաւատարմութեան ինչ ա-
տիճան լինելն աղիւ ընթերցողայ
կը թողուի մասնակ, Տեւրք խո-
սեցաւ:

Օգերն սկսաւ ըստ բաւականի
ցուրտ ընել, ստեպ ստեպ անձեւ
կը տեղայ. երկրին միշտ անգա-
մած է, Գործն այն ատենիս
աղքեցիկ չէ այս տեղ բնակչա-
բար որչափ Պաշտօններն ուր բա-
ւական ձիւն եկած է և դեռ ևս
կուգայ: Կերեւայ որ քաղաքա-
ցիք ալ այս տարի ձիւն ևս երես-
անելի կանուխ պիտի տեսնեն
քան թէ ուրիշ տարիներ: 25-ը
(արմատ) որ Արեւելեան Բուստի
կը կառուր դրամագրութիւն իր կող-
մէ օր ըստ օր յառաջ կը լինայ,
երեք չորս շաբաթէ հետեւ միշտ
հիւսնագրութիւն երեւան եկած է,
այդ է վաղի տեսակ մը միջնայո-
ցաւ (ստեպ) որ թէպէտ քա-
ղաք ալ հասաւ, բայց այդ առ-
տինան զօրաւոր չէ որչափ գաւա-
ռաց մէջ, որ բաւական ճարակ
տուած: Ինչպէս որ քաղաքէս 18
փամփեւաւորութեամբ արգելե-
կուած գիւղաքաղաքէն կը գը-
րեն թէ՛ այդ տեղ մինչ ցկապ
սոյն հիւսնագրութիւն 100-ի մօտ
մեռնողներ կ'աւանդուին: Ըստ բոլ-
կական օրինաց այդ հիւսնագրու-
թիւն տարափոխիկ է եղեր, յայն
տակ կառավարութիւն պէտք
եղած զգուշութիւններ ի գործ
կը դնէ, Լուր կայ թէ՛ կընդ-
կան Տեւրքութիւն զրկած է մի հը-
րամանագիր, առ Տեւրքն քա-
ղաքային ժինագրին, հաստատող
որ եթէ մի քանի ճանապարհ սոյն
հիւսնագրութիւն բռնուին, անմի-
ջապէս 15 օրուան համար արձա-
կուրդ հրատարակուի:

Գրեթէ երկու շաբաթ առաջ
տեղւոր նորաշէն կառավարական
Ժինագրին գործաւորներն մին
չենք ընդ զրոգողութիւն յարեցին ի
վար գլխորդով խիտ ծանրապէս
կը վերաբորուի և երեք փամպ-
րեւել լուստ կը մեռնի: Ինչպէս
նաև մի քանի օր առաջ նոյն չէն:

Ինչ վարդ աշխատող գործաւոր-
ներն միշտ զիտն վերէն մի ա-
ղիւս ինչպիսի կը վերաբորուի, խի-
վերք ծանր չինելով բոլորական
դարձանքերով կը լուստ: Ահա
այդպիսի պատահարներն լուստ:
Ինչու համար է որ աշխատաւոր-
այ գործելու ատեն զիտել փա-
փաքող անձանց չենք մատե-
նալ, որն որ արգարեւ խիտ գո-
վելի նախագագութիւն մ'է:

Կը լսենք թէ Արեւ. Բուստի
խոսեցաւ քաղաքին մէջ մի քա-
նի օր առաջ բաւական հարստու-
թեան և բախտի տէր մի թուրք
քառասուն ոտքաւորութիւն մը
կը կատարէ իւր ամուսինն խո-
սելով թէ ինչպէս իր ամուսինն
մեռացելով կը պատմեն որ ոտք-
մեկ կ'են համարութեան և դե-
ղեցիկութեան տուար մ'է եղեր,
իւր տղանական և հարստու ճոր-
մէկ հատիկ գումարն լինելով, և
կ'են խաղաղութիւն հետեւաբար որ եր-
բեք ինքն (կ'են) առիթ չէ տը-
նած իւր երկան ոտքաւորութե-
թեան ուր զոհ եղած է, Մար-
գըն առելի ճիշդ՝ հընէ, սոյն
հիւսնագրին մարդասպանութիւն
կատարել անմիջապէս վերջ աղ-
ղակի կերպով կառավարութեան,
և նախորդիկն առնել երեւելով
եղեցիկագործութիւն կը յայտ-
նէ, և իրը մարդասպանութեան
պատժութիւն կը խնդրէ: Նախորդի-
քին այսպիսի մի տարբերակ զգու-
րեն զարմացած հրաման կ'են
մարդն բռնադատել և իրողու-
թիւնն ստուգելու համար ոտք-
մեկ կ'են զիտել մարդասպան-
ներ, որ արգարեւ խիտ կ'են
մարդին կտոր կտոր եղած կը
գտնեն, Ահա մի կ'երեւող որ-
ծութիւն, տէր խոսեցաւ, որ իւր
տեսակին մէջ, կարծեմ տեղի
անմած է, որչափ հետաքրքրա-
կան:

Տեղւոր երեւելի Հայ գեր-
դաստաններն Մեծարդարեւ գեր-
դաստանն Օ. Անիցա Մեծար-
դարի Հայ փաստաբաններէն
Պաշտօն Մեծ: Տեղւոր Պաշտօն
Պաշտօնագրութեան հանդէս տեղի
պիտի ունենայ յառաջիկայ կերպ-
էն գիշեր 23-ի որոյ համար շա-
բաթ մ'առաջ հրապարակուի ցը-
րուելու Հայոց և օտարագիր ե-
րեւելեաց, Կերեւալ որ քա-
ղաքին մէջ նման չ'տեսնուած
շաբաթագրութեամբ (ինչպէս որ լըվա-
րէ և արժան է) պիտի կատարի
արդէն հանդէսն, այժմէն ձեռք
առնուած պատրաստութեանցը-
կառավար կաշխատի եղական հան-
դիսանալ մինչև իսկ օտար աղ-
ղաց մէջ ևս:

ԹԵՎԵԼԷՄԸ

Խոսեցաւ ի խոստով ճանաչեմ մու-
հասեպ գալէ մի միտերի Հաճի
կարահիմ Էֆենտիյի ընթերցելի
սանիյն արձիւր միթեմայիլ,
Լեւազիլիմով ուսումնական տա-
րէսինի իրենցի չիւպէսի միւսի-
նէն Էֆենտիյի ընթերցելի ընթերցելի
պէն սանիյն արձիւր միթեմայիլ
Երեւելի մեզիւրեւ գալով քեա-
թիւր Հիւսնու Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Չէպէր Պաշտօն-Մեֆիտ վիւա-
յէթի աշար նաղըր Ասաֆ պէն
ընթերցելի սանիյն արձիւր միթե-
մայիլ:

Միտիլի աշար միտիլի Հիւսնի
պէն ընթերցելի սանիյն արձիւր
սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Տեղւոր խոստով խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Խոսեցաւ ի խոստով խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

Մուշ մեծիւր խոստով խոստով
սանիյն Պաշտօն Էֆենտիյի ընթերցելի
պէն սանիյն:

[illegible]